

แนวปฏิบัติที่ดี
โครงการประชุมสัมมนาเครือข่ายการจัดการความรู้ครั้งที่ 9
“นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อชุมชน”
สำหรับนักศึกษา

เรื่อง	โครงการพัฒนานวัตกรรมชุมชนสู่การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ ชุมชนอย่างยั่งยืน : กรณีศึกษา ชุมชนดาวเรือง จังหวัดสระบุรี The project community innovation to improve economy : a Case Study of Daorueng Community Saraburi Province
ผู้นำเสนอ	นางสาวทวีทรัพย์ ปั่นอินทร์, นายคมชาญ โชติวรอนันต์ และนายกวินท์ อีสสระวานิชย์
สถาบันการศึกษา	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
หน่วยงาน	คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ
เบอร์โทรศัพท์	094-678-5544, 083-821-9197 และ 089-497-2052
เบอร์โทรสาร	0-2281-1833
E-Mail address	taweesub.p@rmutp.ac.th , khomchan.c@rmutp.ac.th และ kawin.i@rmutp.ac.th

องค์ประกอบประเด็นการเขียนบทความแนวปฏิบัติที่ดี
โครงการประชุมสัมมนาเครือข่ายการจัดการความรู้ครั้งที่ 9
“นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อชุมชน”
สำหรับนักศึกษา

โครงการพัฒนานวัตกรรมชุมชนสู่การพัฒนาด้านเศรษฐกิจชุมชนอย่างยั่งยืน
กรณีศึกษา ชุมชน อบต.ดาวเรือง จังหวัดสระบุรี

The project community innovation to improve economy;
case study Saraburi

นางสาวทวิทรัพย์ ปั่นอินทร์

นายคมชาญ โชติวรอนันต์

นายกวินท์ อีสสระวานิชย์

นักศึกษา คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

บทสรุป

จากการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเรื่องของรูปแบบการเรียนการสอนโดยการใช้หลักการบูรณาการให้นักศึกษามีประสบการณ์จริงจากการทำงานโดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกลุ่มของนักศึกษาและมีอาจารย์เป็นผู้เสนอแนะ ทำให้เกิดโครงการพัฒนานวัตกรรมชุมชนสู่การพัฒนาด้านเศรษฐกิจชุมชนอย่างยั่งยืน กรณีศึกษา ชุมชนดาวเรือง จังหวัดสระบุรี ซึ่งมีรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ควบคู่ไปกับปฏิบัติงานจริง จากโจทย์จริงภายในชุมชน โดยนักศึกษาแต่ละคนจะได้รับโจทย์ที่เป็นของตนเอง หรืออาจได้รับโจทย์ที่ต้องทำงานโดยการระดมความคิดเพื่อให้งานสำเร็จลุล่วง โดยจากการจัดโครงการดังกล่าว ทำให้ทางชุมชน ได้รับนวัตกรรมใหม่ ซึ่งการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในครั้งนี้สามารถนำไปปรับใช้ในการพัฒนาตนเองในด้านการทำงานแบบเป็นกลุ่ม โดยรับฟังความคิดเห็นจากส่วนรวมเพื่อนำมาประยุกต์ให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างมีประสิทธิภาพ

Summary

The exchange of the knowledge from this research the student get to work on the real situation, learn from each other with the guidance from our professors. The project community innovation to improve economy : a Case Study of Daorueng Community Saraburi Province, gave the researcher the format to develop a system for teaching the theory and practice in the real world. Students get to work in a real setting, real environment, and have to solve the real problem. Each student received his or her own project. Some of the

projects require more than one students to complete it. The exchange of the knowledge from this research can be beneficial for the student in the term of teamwork and listen to another people's ideas and that can lead to a higher quality of works in the future

คำสำคัญ บรรจุภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์ชุมชน สถาปัตยกรรม นวัตกรรมชุมชน ความยั่งยืน

บทนำ

วิธีการจัดรูปแบบการเรียนการสอนในอดีตของทางคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ จะเป็นการจัดการเรียนการสอนโดยการตั้งโจทย์สมมุติขึ้นมาเพื่อให้นักศึกษาภายในชั้นใช้ในการออกแบบ โดยจะมีการให้คะแนนเมื่อนักศึกษาได้ออกแบบชิ้นงานตามโจทย์เสร็จสิ้นโดยอาจารย์ผู้สอนในรายวิชานั้น ๆ เพียงคนเดียว ซึ่งตัวนักศึกษาก็จะได้รับความรู้ในด้านเดียว โดยที่ตัวนักศึกษาเองไม่เคยทำงานแบบมีประสบการณ์จริง

ซึ่งต่อมาทางนักศึกษาของทางคณะ ได้พบว่าวิธีในการสอนดังกล่าว ในบางครั้งอาจไม่สามารถนำไปใช้ในสถานประกอบการได้จริง เพราะเนื่องด้วยผลงานที่นักศึกษาได้ออกแบบมานั้น ตอบโจทย์แต่เพียงผู้สอนอย่างเดียวไม่ได้ตอบโจทย์ความต้องการผู้ประกอบการ ผู้ซื้อในตลาดเลย เพราะ “สินค้าที่ขายได้นั้นบางครั้งไม่จำเป็นต้องมีความสวยงามเสมอไป แต่ต้องมีรายละเอียดครบถ้วนและตอบโจทย์ตลาดได้อย่างแท้จริง”

ทางคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบจึงได้พัฒนารูปแบบการเรียนการสอน โดยระดมความคิดกับทางนักศึกษา โดยการจัดเป็นกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยการให้นักศึกษาที่ได้รับการคัดเลือกเป็นตัวแทนของแต่ละสาขาวิชา นำเสนอถึงรูปแบบของวิธีการและการจัดการเรียนการสอนรูปแบบใหม่ โดยในการนี้ได้ข้อสรุปที่สามารถนำมาพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนขึ้นมาอีกระดับ คือ โดยการตั้งโจทย์สินค้าจากสินค้าที่มีขายอยู่จริงในท้องตลาดปัจจุบันและให้นักศึกษาได้ออกแบบจนถึงขั้นทำต้นแบบสินค้าเพื่อนำมาเสนอในรูปแบบของการพรีเซนต์ โดยทางคณะได้ทำการเชิญผู้ประกอบการที่เป็นเจ้าของสินค้านั้น ๆ มาเป็นคณะกรรมการในการให้คะแนน ซึ่งการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบนี้ นักศึกษาได้รับประสบการณ์ในส่วนของการนำเสนอผลงานจริง ได้รับคำปรึกษา และได้รู้ถึงจุดด้อยจุดเด่นของชิ้นงานของตัวนักศึกษา ซึ่งจากข้อมูลเบื้องต้นที่ได้นำเสนอมา สามารถสรุปปัญหาอันเกิดจากวิธีดำเนินการในอดีต โดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในกลุ่มของนักศึกษาและอาจารย์ผู้สอน ได้ดังนี้

ภาคทฤษฎี

1.พฤติกรรมของนักศึกษาในคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์การออกแบบมักชอบเคลื่อนไหวไม่ชอบอยู่กับสิ่งใดสิ่งหนึ่งนานเกินไปทำให้การรับรู้ในภาคทฤษฎีในรูปแบบเดิมไม่สัมฤทธิ์ผลในการรับรู้

2.นักศึกษามักมีความเบื่อหน่ายและทำให้การสอนไม่เกิดความต่อเนื่องอันมีผลจากการรับรู้ในคาบที่ผ่านมา

3.ผู้สอนเข้าใจพฤติกรรมและธรรมชาติของนักศึกษาแต่ด้วยเหตุผลแห่งการเป็น
ทฤษฎีผู้สอนก็มีความคิดในลักษณะเดียวกับนักศึกษาเปรียบเสมือนผู้สอนเป็นนักร้องแต่
มีผู้ฟังน้อยจึงไม่สนุกในการสอนเช่นกันแม้จะหารูปแบบการสอนด้วยเกมส์แล้วก็ตาม

4.นักศึกษาเรียนเพียงเพื่อให้มีคะแนนแต่ไม่มีความสุขในการทำงาน

5.นักศึกษาบางคนยังตอบตัวเองไม่ได้ว่าเรียนศาสตร์นี้ไปจะประกอบอาชีพได้
อย่างไร

ภาคปฏิบัติ

1.ผู้เรียนขาดความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน เนื่องจากโจทย์ที่ตั้งเป็นเพียง
สิ่งสมมุติจึงไม่มีทิศทาง

2.แม้ว่าบางครั้งจะได้พบเจ้าของสินค้าที่นำมาเป็นโจทย์แต่กลับไม่ได้รับความ
ร่วมมือจากเจ้าของเพราะเจ้าของไม่ได้สนใจหรือมีความต้องการให้ออกแบบบรรจุภัณฑ์
แต่เพียงเพราะนักศึกษาเป็นผู้ไปขอโจทย์นั้นมาเอง

วิธีการดำเนินงาน

แนวทางการดำเนินงานที่ได้ดำเนินการตามหลัก(PDCA)

มีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

- Plan (การวางแผน)

ในขั้นตอนการวางแผนนี้ได้แบ่งเป็น 3 แนวทางประกอบด้วย

1. การเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยอาจารย์ผู้สอนใช้โจทย์จริงจาก
ชุมชนดาวเรือง จังหวัดสระบุรี มาสู่บทเรียนโดย ให้นักศึกษานำความรู้ที่
ได้มาไปสู่การพัฒนาชุมชนและนำผลผลิตสู่การใช้จริงในชุมชน
2. เชื่อมโยงแนวคิดกับชุมชนโดยได้นำชุมชน อบต.ดาวเรือง จังหวัดสระบุรี
โดยใช้การบริการวิชาการโดยอาจารย์ภายในคณะเป็นทางเชื่อมก่อนที่จะนำ
นักศึกษาลงพื้นที่จริงในชุมชน
3. จัดทำโครงการเพื่อของบประมาณโดยชี้ประเด็นของผู้ที่ได้รับผลประโยชน์
ซึ่งเป็นชุมชนและผลที่ได้อย่างเป็นรูปธรรม

โดยมีวิธีการศึกษาข้อมูล เพื่อใช้ในการวางแผน ดังนี้

1. ความต้องการของนักศึกษาและความสอดคล้องต่อรายวิชา

1.1 ความต้องการของนักศึกษา

จากการศึกษาความต้องการของนักศึกษาใช้นักศึกษาเป็นศูนย์กลาง
ของการเริ่มกระบวนการในเบื้องต้นพบว่า นักศึกษาสนใจในการเรียนรู้แบบ
บูรณาการความรู้กับชุมชนของกลุ่มอาชีพในสถานที่จริงผสมผสานกับการเรียนรู้

ร่วมกับการนำทฤษฎีประยุกต์ โดยจากสำรวจพบว่าร้อยละ 98 ของนักศึกษา ต้องการและสนับสนุนการเรียนในรูปแบบที่นำเสนอใหม่นี้ส่วนร้อยละ 2 พึงพอใจในรูปแบบเดิม

1.2 ความสอดคล้องต่อรายวิชา

การที่จะนำนักศึกษาเข้าสู่พื้นที่จริง นักศึกษาย่อมต้องผ่านการเรียน การสอนฝึกฝนจนสามารถปฏิบัติได้แล้ว ทั้งนี้ผู้สอนได้เลือกรายวิชาที่สอดคล้องกับการดำเนินกิจกรรมได้แก่ วิชาการออกแบบบรรจุภัณฑ์ 3 และการออกแบบบรรจุภัณฑ์ 4 วิชาปฏิบัติการโรงงาน วิชาผังเมืองเบื้องต้น

2. ความต้องการและศักยภาพของกลุ่มอาชีพชุมชน

ดังที่กล่าวไปแล้วในบทสรุปผู้บริหารจากการสำรวจข้อมูลความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับผลสำรวจในด้านการพัฒนารูปแบบบรรจุภัณฑ์ของสินค้าผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่น และความพึงพอใจ โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ ร้อยละ 83.0 ระบุว่ารูปแบบบรรจุภัณฑ์ของสินค้าผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นมีการพัฒนา ร้อยละ 2.7 ไม่มีการพัฒนา และไม่ทราบ/ไม่แน่ใจ มีร้อยละ 14.3 สำหรับประชาชนที่ระบุว่ารูปแบบบรรจุภัณฑ์ของสินค้ามีการพัฒนานั้น เห็นว่า สินค้าผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นมีการพัฒนาในระดับมาก ร้อยละ 20.2 พัฒนาปานกลาง ร้อยละ 49.9 และพัฒนาน้อย ร้อยละ 12.9 จากผลสำรวจดังกล่าวชี้ให้เห็นว่าการจะก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในระยะเวลาอันใกล้นี้หากชุมชนต้องรอความช่วยเหลือจากรัฐบาลเพียงอย่างเดียวอาจทำให้ผลิตภัณฑ์ชุมชนไม่ทันต่อพัฒนาในหลายๆด้าน ซึ่งในด้านการออกแบบและพัฒนาบรรจุภัณฑ์เพื่อยกขีดความสามารถเพื่อสร้างมาตรฐานและเพิ่มมูลค่าให้ผลิตภัณฑ์ ตลอดจนเพิ่มศักยภาพของบรรจุภัณฑ์ให้สอดคล้องต่อการรับรู้ ผู้บริโภครองรับประชากรใน

รวมถึงความต้องการในการจัดทำแผนพัฒนาเพื่อรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยวและนันทนาการ ภายในชุมชนเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่ต้องการมาเที่ยวชมวัฒนธรรมของชาวไทยวน

3. หน่วยงานที่ให้การสนับสนุน หรือผู้ประสานงาน

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร มีพันธกิจที่สอดรับการพัฒนาประเทศในด้านวิชาชีพบนพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ที่มีคุณภาพและมีความสามารถพร้อมเข้าสู่อาชีพ และการบริการถ่ายทอดเทคโนโลยีและสร้างมูลค่าเพิ่ม ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและรักษาสืบสานวัฒนธรรมบริการงานวิชาการและการศึกษาที่มีแนวคิดเชิงสร้างสรรค์ เพื่อการมีอาชีพอิสระและพัฒนาอาชีพสู่การแข่งขัน นอกจากนั้นมหาวิทยาลัยยังมีประเด็นยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับการยกระดับคุณภาพชีวิตของชุมชนในด้านส่งเสริมการสร้างงาน อาชีพและการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้ กับประชาชน และเป็นสังคม

ผู้ประกอบการ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร มีสาขาการออกแบบบรรจุภัณฑ์ สาขาการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม และสาขาสถาปัตยกรรม ซึ่งเป็นศาสตร์แห่งวิชาชีพที่ดำเนินงานสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ดาวเรือง จ.สระบุรี

- Do (การปฏิบัติ)

ในขั้นตอนของการลงมือปฏิบัติได้แบ่งเป็นแนวทาง ดังนี้

1. ตัวแทนของนักศึกษาของแต่ละสาขาวิชาจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ถึงวิธีการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน โดยมี อาจารย์ของแต่ละสาขาวิชา คอยช่วยให้คำปรึกษาในการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในครั้งนี้

ภาพที่ 1 การจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของนักศึกษาทั้ง 3 สาขาวิชา

2. ตัวแทนของแต่ละสาขาวิชานำข้อสรุปที่ได้จากการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อนำไปถ่ายทอดให้กับเพื่อนนักศึกษาของตนเองในแต่ละสาขาวิชา เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อม ในการดำเนินกิจกรรมในขั้นต่อไป
3. อาจารย์ผู้สอนร่วมกับนักศึกษา ลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลต่าง ๆ ในด้าน สินค้า บรรจุภัณฑ์ วัสดุพื้นถิ่น และสภาพพื้นที่ภายในชุมชน เพื่อนำมาทำการแบ่งการเรียนการสอนโดยในโจทย์จริงจากพื้นที่

ภาพที่ 2 นักศึกษาพร้อมด้วยอาจารย์ลงพื้นที่เพื่อสำรวจความต้องการ

4. ดำเนินการตรวจผลงานของนักเรียนรอบแรก เพื่อเตรียมความพร้อมให้กับ
นักศึกษาก่อนนำผลงานไปนำเสนอที่ชุมชน อบต.ดาวเรือง

ภาพที่ 3 ตรวจผลงานของนักศึกษาในรอบแรก

5. นักศึกษาลงพื้นที่จริงที่ ชุมชนดาวเรือง จังหวัดสระบุรี โดยมีอาจารย์ประจำสาขาวิชาไปเป็นที่ปรึกษา
6. ให้นักศึกษานำเสนอผลงานการออกแบบในด้านบรรจุภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์จากการดาษานอ้อย และสถาปัตยกรรม แก่ผู้ประกอบการในชุมชนผู้เป็นเจ้าของผลิตภัณฑ์ในแต่ละขึ้น

ภาพที่ 4 ศึกษานำเสนอผลงานที่ได้ผ่านการออกแบบแก่ผู้ประกอบการ

7. ให้นักศึกษาดำเนินการปรับแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตามคำแนะนำของเจ้าของสินค้า

ภาพที่ 5 ศึกษาดำเนินการแก้ไขต้นแบบบรรจุภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์ และแผนที่ชุมชนตามคำแนะนำของผู้ประกอบการและ นายก อบต.ดาวเรือง

8. หลังจากการแก้ไขเป็นที่เรียบร้อยแล้ว นักศึกษาได้นำผลงานต่าง ๆ มานำเสนอในรูปแบบการจัดนิทรรศการ โดยได้มีคณะกรรมการที่ตัดสินจาก ผู้นำชุมชน นายก อบต.ดาวเรือง ผู้ประกอบการในชุมชน ตลอดจน องค์กรอื่นๆ ที่ให้การสนับสนุนชุมชน

ภาพที่ 6 นำเสนอผลงานในรูปแบบนิทรรศการ สาขาการออกแบบบรรจุภัณฑ์

ภาพที่ 7 นำเสนอผลงานในรูปแบบนิทรรศการ สาขาสถาปัตยกรรม

ภาพที่ 8 นำเสนอผลงานในรูปแบบนิทรรศการ สาขาการออกแบบ
ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

9. ส่งมอบต้นแบบเสมือนจริง พร้อมผลิตหรือดำเนินการในด้านต่าง ๆ ให้กับทางชุมชนเพื่อนำไปใช้ในการผลิตจริง
- **Check (การตรวจสอบและปฏิบัติตามแผน)**
แบ่งเป็นแนวทางได้ ดังนี้
 1. การเน้นผลสัมฤทธิ์ของกิจกรรม ศึกษาผลที่ได้อย่างคุ้มค่าเกิดประโยชน์กับทุกฝ่ายและสามารถต่อยอดได้อย่างเป็นรูปธรรมและชัดเจน
 2. ผลงานของนักศึกษาแต่ละคน และความพึงพอใจของผู้ประกอบการในชุมชน
 3. การที่ผลงานของนักศึกษาได้ถูกนำไปใช้จริง ทั้งภายในชุมชนและการค้าขาย
 4. นักศึกษานำผลงานที่สำเร็จแล้วมานำเสนอ ให้อาจารย์ประจำวิชาดูในชั้นเรียน หลังจากเสร็จกิจกรรม
 - **Action (การปรับปรุงแก้ไขและการพัฒนาต่อ)**
แบ่งเป็นแนวทางได้ ดังนี้
 1. การพัฒนารูปแบบของการเรียนการสอนให้ครอบคลุมไปทั้งด้านการบริการวิชาการและการพัฒนาชุมชน

2. นักศึกษานำโจทย์ที่ได้รับจากภายในชุมชน เพื่อไปปรับเป็นหัวข้อในการทำวิจัยในรายวิชาการทำสารนิพนธ์ หรือรู้ถึงวิธีการในการหาข้อมูลในด้านต่างๆ
3. ศึกษาควบคู่ร่วมกับนักศึกษาเพื่อนำมาสู่การวิจัย บริการวิชาการ การปรับปรุงการสอน หรือการนำไปสู่งานด้านศิลปวัฒนธรรม และพัฒนารูปแบบของการเรียนต่อไป

ผลและอภิปรายผลการดำเนินงาน

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วในหัวข้อที่ผ่านมาผลที่ได้อันก่อให้เกิดคุณค่า จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระหว่างตัวแทนนักศึกษา กับทางอาจารย์ผู้สอน หากพิจารณาพอสรุปได้แบ่งเป็นหัวข้อได้ดังนี้

1. ผลที่ได้รับสู่นักศึกษา

- 1.1 การบูรณาการเรียนการสอนนอกจากเป็นการสร้างองค์ความรู้จากสถานที่จริงแล้วยังเป็นการทดสอบความพร้อมของนักศึกษาสู่สังคมและโลกแห่งความเป็นจริง
- 1.2 นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจสามารถประยุกต์ใช้ทฤษฎีได้จริง
- 1.3 นักศึกษาจะรู้จักตนเองมากขึ้นและนำไปสู่การพัฒนาตนเองเมื่อได้เปรียบเทียบกับงานกับเพื่อนร่วมชั้นเรียน
- 1.4 นักศึกษามีความกระตือรือร้นมากกว่าการเรียนในรูปแบบเดิม
- 1.5 นักศึกษามีเครือข่ายหรือลูกค้าที่จะเกิดขึ้นในอนาคต
- 1.6 นักศึกษามีผลงานเชิงประจักษ์สามารถนำไปแสดงเป็นผลงานจริงเมื่อเข้าสู่ตลาดแรงงาน
- 1.7 นักศึกษาสามารถนำแนวทางนี้สู่การต่อยอดในอาชีพอิสระ
- 1.8 นักศึกษาได้รับการยกย่องจากสังคม

2. ผลที่ได้รับกับทางมหาวิทยาลัยและคณะ

- 2.1 มหาวิทยาลัยและคณะฯ ดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาลนอกเหนือจากแผนฯ
- 2.2 มหาวิทยาลัยและคณะฯ เป็นที่รู้จักของสังคมซึ่งจะนำไปสู่ชื่อเสียง
- 2.3 มหาวิทยาลัยได้เป็นที่พึงของชุมชน
- 2.4 มหาวิทยาลัยและคณะฯ มีเครือข่ายในการประกอบกิจกรรม เช่น ค่ายอาสาฯ การวิจัย การบริการวิชาการ เครือข่ายองค์กรท้องถิ่น

3. ผลที่ได้รับกับทางองค์กรท้องถิ่น

- 3.1 มีแหล่งความรู้และร่วมทำงานเพิ่มเติม
- 3.2 ประหยัดงบประมาณดำเนินงานทำให้ผลสัมฤทธิ์ในงบประมาณบรรลุ

วัตถุประสงค์

3.3 องค์กรท้องถิ่นมีเครือข่ายการทำงาน

4. ผลที่ได้รับกับผู้ประกอบการหรือกลุ่มอาชีพหรือผู้นำชุมชน

- 4.1 ได้รูปแบบบรรจุภัณฑ์ที่ตรงกับความต้องการของลูกค้า
- 4.2 ประหยัดต้นทุนจากค่าออกแบบ
- 4.3 ได้ผลิตภัณฑ์ใหม่จากวัสดุในท้องถิ่น และรายได้เสริม
- 4.4 ได้แผนพัฒนาพื้นที่ทั้งระยะสั้น กลาง และยาว
- 4.5 ได้รับการกลั่นกรองจากผู้ทรงคุณวุฒิในมหาวิทยาลัย
- 4.6 ได้เป็นผู้กำหนดงานตามความต้องการของตนเอง

5. นวัตกรรมใหม่และเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นจากการทำกิจกรรม

- 5.1 ในด้านของบรรจุภัณฑ์ใหม่ ได้แก่ บรรจุภัณฑ์มะม่วงกวน บรรจุภัณฑ์ข้าวไรท์เบอร์รี่ บรรจุภัณฑ์นำยาล้างจาน บรรจุภัณฑ์น้ำพริกต่าง ๆ บรรจุภัณฑ์ยาสมุนไพร เป็นต้น
- 5.2 ในด้านของผลิตภัณฑ์ใหม่ที่เกิดขึ้น ได้แก่ กรอบรูปประดิษฐ์จากกระดาษชานอ้อย โคมไฟจากกระดาษชานอ้อย เป็นต้น
- 5.3 ในด้านของสาขาวิชาสถาปัตยกรรม นักศึกษาได้นำความรู้จากการเรียนในรายวิชาผังเมืองเบื้องต้น ดำเนินการวางแผนพัฒนาพื้นที่ชุมชน โดยออกมาในรูปของต้นแบบแผนที่ชุมชนเพื่อการท่องเที่ยว

กิจกรรมที่นักศึกษาได้เรียนรู้จากชุมชน เพื่อพัฒนาและออกแบบให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของรายวิชา ภายใต้งบประมาณที่กำหนด และนำวัสดุการเรียนการสอนที่เหลือทิ้งจากรายวิชาอื่นมาใช้ประกอบเพื่อจัดทำต้นแบบ นำเสนอต่อผู้สอนและต่อเจ้าของกิจการชุมชนเพื่อเป็นแนวทางสู่การพัฒนาแบบจริง จากการดำเนินกิจกรรมนี้ส่งผลให้การเรียนในรูปแบบนี้แบ่งผลสำเร็จได้เป็น 2 แนวทางประกอบด้วย

ด้านรูปธรรม ได้แก่

1. นักศึกษาประหยัดงบประมาณในการเรียน
2. นักศึกษามีผลงานเชิงประจักษ์เป็นรูปธรรมชัดเจนจับต้องใช้งานจริง
3. นักศึกษาบางคนได้รับค่าตอบแทนจากการดำเนินกิจกรรม
4. ลดปริมาณขยะจากการเรียนการสอน
5. นักศึกษามองเห็นแนวทางสู่การประกอบอาชีพอิสระมากกว่าการเข้าสถานประกอบการ

ด้านนามธรรม ได้แก่

1. นักศึกษามีเครือข่ายชุมชนในการต่อยอดด้านต่างๆ เช่นการทำสารนิพนธ์ก่อนสำเร็จการศึกษา
2. นักศึกษามีจิตสาธารณะและรับฟังความคิดเห็นผู้อื่นก่อนออกไปสู่โลกอาชีพ

3. นักศึกษามีความภาคภูมิใจต่อผลงานที่ได้เป็นผู้สร้างผลงานนี้
4. นักศึกษาได้ลองผิดลองถูกจนเกิดเป็นทฤษฎีของตนเอง

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

1) ความมุ่งมั่น และความร่วมมือของเพื่อนนักศึกษา

โดยธรรมชาติของนักศึกษาสาขาการออกแบบบรรจุภัณฑ์ สาขาการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม และสาขาสถาปัตยกรรม ของคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร มีความร่วมแรงร่วมใจในการทำงานเพื่อสังคมอันเป็นทุนเดิมอยู่แล้วดังนั้นจะเห็นได้จากสำรวจพบว่าร้อยละ 98 ของนักศึกษาต้องการและสนับสนุนการเรียนในรูปแบบที่นำเสนอใหม่นี้ และดำเนินกิจกรรมอย่างเต็มความสามารถทำให้งานสำเร็จได้ตามวัตถุประสงค์ ส่วนร้อยละ 2 พึงพอใจในรูปแบบเดิม ทั้งนี้หากขยายความจากผู้ที่ต้องการเรียนรูปแบบเดิมเนื่องจากนักศึกษาในส่วนนั้นมีภาระด้านการงานเพื่อหาเลี้ยงครอบครัวหรือไม่สามารถลงงานได้

2) อธิการบดี คณบดี คณาจารย์และเจ้าหน้าที่ให้ความสนับสนุนแก่นักศึกษา

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร มีวัฒนธรรมองค์การการอยู่ร่วมกันแบบเครือญาติดังนั้นการดำเนินกิจกรรมใดๆหากมีการหารือหรือขอความคิดเห็นจากผู้ใหญ่ย่อมได้รับข้อเสนอแนะแนวทางดำเนินการตลอดจนการส่งเสริมและสนับสนุนหากเป็นการดำเนินกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ

นอกจากนั้นคณาจารย์และเจ้าหน้าที่ก็ให้การเอื้อเฟื้อเวลาและอุทิศตนเพื่อความช่วยเหลือหากเป็นประโยชน์และสนับสนุนมหาวิทยาลัยเช่นกัน

3) ผู้ประสานงานและองค์กรในท้องถิ่น

ผู้ประสานงานและองค์กรท้องถิ่น ตลอดจนผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ให้ความร่วมมือกับทางคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และเป็นอย่างดี ทั้งในด้านของการให้ข้อมูล หรือการจัดเตรียมสถานที่ต่าง ๆ

4) กลุ่มอาชีพชุมชน

จากความต้องการการพัฒนาตนเองของกลุ่มอาชีพจึงนำมาสู่การให้ข้อมูลเชิงลึกที่เป็นประโยชน์ต่อนักศึกษารวมถึง กลุ่มอาชีพชุมชนมอบเงินให้นักศึกษาเป็นขวัญและกำลังใจในค่าวัสดุอุปกรณ์ ค่าออกแบบบรรจุภัณฑ์ ค่าออกแบบผลิตภัณฑ์และการวางแผนพัฒนา นอกจากนี้กลุ่มอาชีพยังเปรียบเสมือนครูผู้ชี้แนะทางให้ข้อมูลเช่นกัน

ปัญหา อุปสรรคและแนวทางการแก้ไข

- ปัญหา อุปสรรค

แม้ว่าผลงานการออกแบบบรรจุภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์ และด้านการวางแผนพัฒนา ที่ออกเป็นที่ประจักษ์ของกลุ่มอาชีพ และผู้ประสานงานอย่างไรก็ดียังมีสิ่งที่จะต้องแก้ไขและปรับปรุงกล่าวได้ดังนี้

1. ศักยภาพของนักศึกษาแต่ละคนไม่เท่ากันทำให้งานที่ออกมายังไม่เป็นที่น่าพอใจของผู้สอนถึงแม้ผู้ประกอบการจะยอมรับในผลงานนั้น
2. นักศึกษาได้ออกภาคสนามเป็นครั้งแรกทำให้การเก็บข้อมูลไม่ครบถ้วนทำให้เสียเวลาเพิ่มขึ้น
3. กลุ่มอาชีพใช้เวลาหลังจากการพบปะกัน น้อยเกินไป
4. นักศึกษายังไม่เข้าใจเรื่องการตลาดเท่าที่ควรทำให้นักศึกษาออกแบบตามอารมณ์ทำให้ผู้สอนต้องชี้แจงเพิ่มเติมทำให้ต้องเพิ่มเวลาสอนส่งผลให้ความเข้มข้นในการตรวจงานลดลง

- แนวทางการแก้ไข

1. ดำเนินการพัฒนาศักยภาพส่วนบุคคลโดยการหาความรู้เพิ่มเติมจากภายนอกและสอบถามข้อสงสัยต่าง ๆ จากทางอาจารย์ประจำวิชา
2. พัฒนารูปแบบหรือเครื่องมือเพื่อใช้ในการสอบถามข้อมูลต่าง ๆ เพื่อขึ้น
3. เพิ่มการติดต่อสอบถามกับผู้ประกอบการให้มากขึ้น

สรุป

จากการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยการคัดเลือกตัวแทนนักศึกษา ตลอดจนถึงเข้าสู่การพัฒนาแบบการเรียนการสอน ทำให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในหมู่นักศึกษา หรืออาจารย์มีความสำคัญอย่างมาก เพราะจะเป็นการระดมความคิดเพื่อที่จะทำกิจกรรมนั้น ๆ สำเร็จลุล่วง ได้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เพื่อเป็นต้นแบบให้นักศึกษาในชั้นปีต่อไปสามารถดำเนินการต่อยอดจากผลงานการออกแบบในด้านของบรรจุภัณฑ์ การออกแบบผลิตภัณฑ์ และสถาปัตยกรรม รวมถึงการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนถือเป็นการแข่งขันในรูปแบบที่เป็นสากลมากขึ้นดังนั้นความท้าทายต่อไปดังนี้คือ

1. การออกแบบบรรจุภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์ และด้านสถาปัตยกรรม ที่สามารถสื่อสารต่อการรับรู้ที่เป็นสากล
2. การเป็นแนวทางหรือต้นแบบการเรียนแบบบูรณาการให้กับประเทศในอาเซียน
3. การให้บริการด้านการออกแบบบรรจุภัณฑ์กับผลิตภัณฑ์ชุมชนในแถบประเทศเพื่อนบ้าน
4. โครงการจัดตั้งบริษัท เสมือน เพื่อการเรียนรู้ด้านธุรกิจการออกแบบบรรจุภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม และสถาปัตยกรรมด้วย การสร้างต้นแบบโครงสร้างที่เป็นทรัพย์สินทางปัญญาเพื่อต่อยอดสู่การค้า
5. พัฒนารูปแบบการเรียนให้เป็นการสอนโดยพื้นที่จริงทุกรายวิชา

บรรณานุกรม